T079 BL IX (08) 1448 Căn Bản Thuyết Nhất Hữu Bộ Tỳ Nại Da Dược Sự Q8

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 8

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ
TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ
QUYEÅN 8

Luùc ñoù Phaät töø nöôùc Kieàu-taùt-la du haønh ñeán tuï laïc Taêng tröôûng, döøng nghæ trong röøng Taêng tröôûng. Chuû tuï laïc laø Baø-la-moân Lieân hoa haønh ñöôïc vua Thaéng quaân phong aáp, oâng coù moät ñeä töû teân laø Yeâm moät la töû hoïc roäng nghe nhieàu, bieän taøi saéc beùn vaø coù 500 ñeä töû phaïm haïnh ñoïc tuïng luaän Töù minh. Lieân hoa haønh nghe tin coù sa moân Kieàu-ñaùp-ma thuoäc doøng hoï Thích ca töø boû vöông vò xuaát gia, tu chöùng ñaïo quaû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà, danh vang khaép 10 phöông laø baäc Nhö lai, Baïc giaø phaïm, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc, Minh haïnh tuùc, Thieän theä, Theá gian giaûi, Voâ thöôïng só, Ñieàu ngöï tröôïng phu, Thieân nhôn sö, Phaät, Theá Toân. Vò Phaät naøy ñaõ noùi vôùi Trôøi ngöôøi, ma, Phaïm, Sa moân, Baø-la-moân raèng: “sanh töû ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng thoï thaân sau ” . Phaùp cuûa vò aáy noùi ra ban ñaàu, khoaûng giöõa vaø sau cuøng ñeàu thieän, vaên nghóa xaûo dieäu, thuaàn nhaát khoâng taïp, ñaày ñuû töôùng phaïm haïnh trong saïch. Lieân hoa haønh nghe noùi vò aáy nay ñaõ ñeán trong tuï laïc naøy, lieàn suy nghó: “trong kinh cuûa ta noùi raèng: “ngöôøi naøo coù ñuû 32 töôùng thì seõ coù hai höôùng: 1. Laø neáu ôû taïi gia seõ laøm Chuyeån luaân Thaùnh vöông, duøng chaùnh phaùp cai trò vaø coù ñuû baûy baùu : baùnh xe baùu, voi baùu, ngöïa baùu, nöõ baùu, thaàn coi giöõ phuïc taøng baùu, thaàn chæ huy quaân ñoäi baùu vaø ngoïc ma ni baùu. Vua coù ñuû ngaøn ngöôøi con oai ñöùc doõng maõnh, töôùng maïo ñoan nghieâm coù theå cheá phuïc nöôùc khaùc, trong nöôùc khoâng coù troäm cöôùp, khoâng duøng dao roi trò phaït, chæ duøng chaùnh phaùp giaùo hoùa. 2. Laø neáu caïo boû raâu toùc xuaát gia seõ thaønh ñaïo quaû Chaùnh giaùc”, nghó roài lieàn baûo ñeä töû Yeâm moät la töû: “Ta nghe tin coù sa moân Kieàu- ñaùp-ma thuoäc doøng hoï Thích ca töø boû vöông vò xuaát gia tu chöùng ñaïo quaû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà… gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Caùc con haõy ñeán choã Sa moân Kieàu-ñaùp-ma töï seõ bieát roõ coù

hay khoâng". Caùc ñeä töû vaâng lôøi cuøng caùc Baø-la-moân kyø cöïu ñeán choã Phaät chaøo hoûi roài ñöùng moät beân, Phaät tuøy thuaän noùi phaùp chæ daïy cho caùc Baø-la-moân kyø cöïu ñöôïc lôïi hæ. Luùc ñoù Yeâm moät la töû vôùi taâm ngaïo maïn ñi qua ñi laïi khoâng nghe Phaät noùi roài baát chôït döøng laïi hoûi nghóa, Phaät duø traû lôøi cuõng khoâng coù yù nghe vaø vaãn toû thaùi ñoä khinh maïn ñoái vôùi Theá toân nhö cuõ. Phaät baûo Yeâm moät la töû: "caùc Baø-la-moân kyø cöïu ñeàu ñaõ ñuû ba minh, ngöôi haù coù theå khinh maïn baát chôït vaán naïn nhö theá hay sao?", Yeâm moät la töû noùi laø khoâng coù hoûi gì caû, Phaät noùi: "trong khi ta noùi phaùp yeáu cho caùc Baø-la-moân thöôïng thuû nghe, ngöôi cöù ñi qua ñi laïi roài baát chôït ñöa ra caâu hoûi, ta ñaùp ngöôi cuõng khoâng chòu nghe", Yeâm moät la töû noùi: "neáu laø ñoàng loaïi Baø-la-moân thì toâi coù theå cuøng ngoài luaän nghóa, Ngaøi laø sa moân caïo toùc khoâng phaûi laø Baø-la-moân, toâi ñi qua ñi laïi hoûi ñaùp thì coù loãi gì. Sa moân caùc vò ñang ñi treân ñöôøng aùc, nhieãm phaùp xaáu neân toâi môùi noùi chuyeän vôùi thaùi ñoä nhö vaäy", Phaät noùi: "ngöôi ñeán ñaây vì caàu lôïi ích, ta quaùn thaáy ngöôi chöa töøng thöøa söï Sö tröôûng", Yeâm moät la töû nghe roài töùc giaän, muoán phæ baùng khinh huûy neân noùi: "doøng hoï Thích ca ngu si, khoâng bieát cung kính ngöôøi coù phaïm haïnh thuø thaéng", Phaät noùi: "doøng hoï Thích ca coù loãi laàm gì?", Yeâm moät la töû noùi: "tröôùc daây toâi coù vieäc ñi vaøo thaønh Kieáp-tyû-la, nhöõng ngöôøi thuoäc doøng hoï Thích ca ôû treân laàu cao chæ toâi noùi raèng: ñoù laø ñeä töû cuûa Lieân hoa haønh, thaùi ñoä khinh maïn khoâng cung kính toâi", Phaät noùi: "ngöôi coù thaáy con chim saâu khoâng, khi ôû trong toå noù coøn töï taïi noùi naêng ñuû thöù, huoáng chi doøng hoï Thích ca haù khoâng ñöôïc noùi naêng töï taïi hay sao?", Yeâm moät la töû noù: "coù boán giai caáp: Baø-la-moân, Saùt-ñeá-lî, Pheä xaù, Thuû ñaït la. Boán giai caáp naøy ñeàu cung kinh caùc Baø-la-moân, chæ coù doøng hoï Thích ca thaáy baäc toân thaéng maø khoâng cung kính". Luùc ñoù Phaät lieàn quaùn cha meï ñôøi tröôùc cuûa Yeâm moät la töû thuoäc chuûng loaïi gì, quaùn bieát ñöôïc laø do noâ tyø cuûa doøng hoï Thích ca-sanh ra, nhöõng ngöôøi thuoäc doøng hoï Thích ca laø chuû cuûa hoï vaøo ñôøi tröôùc, Phaät lieàn hoûi Yeâm moät la töû thuoäc doøng hoï gì, ñaùp laø thuoäc doøng hoï Nhó luaân, Phaät noùi: "ta quaùn thaáy doøng hoï cuûa ngöôi laø noâ tyø cuûa doøng hoï Thích ca-sanh ra". Caùc Baø-la-moân kyø cöïu lieàn noùi: "Sa moân Kieàu-ñaùp-ma, khoâng neân ñem doøng hoï noâ tyø ra phæ baùng anh ta, vì sao, vì anh aáy laø ngöôøi hoïc roäng nghe nhieàu, noùi naêng löu loaùt coù theå luaän naïn ñoái ñaùp vôùi Kieàu-ñaùp-ma", Phaät baûo caùc Baø-la-moân: "neáu caùc vò cho raèng Yeâm moät la töû coù theå luaän naïn vôùi ta thì haõy im laëng nghe anh ta ñoái ñaùp. Neáu anh ta khoâng theå cuøng ta laäp toâng vaán naïn thì seõ im laëng", Phaät lieàn baûo Yeâm moät la töû: "naøy Ma- naïp-baø, thuôû xöa coù quoác vöông hieäu laø Cam giaù, coù boán ngöôøi con teân

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 8 82

laø Cöï dieän, Tröôøng nhó, Töôïng kieân vaø Tuùc xuyeán. Sau vì maéc toäi neân boán ngöôøi con naøy bò vua ñuoåi ñi, hoï daãn theo em gaùi ñeán bieân giôùi nöôùc khaùc beân bôø soâng Caêng giaø ôû döôùi nuùi Tuyeát, caùch truù xöù cuûa tieân nhôn Kieáp-tyû-la khoâng xa. Hoï caét coû laøm nhaø roài laáy nhöõng ngöôøi em khaùc meï laøm vôï vaø sanh con ñeû caùi. Thôøi gian sau, vua chôït nhôù ñeán boán ngöôøi con naøy neân hoûi quaàn thaàn, quaàn thaàn taâu roõ moïi vieäc nhö treân, vua nghe roài noùi raèng: “boán ngöôøi con cuûa ta coù theå laøm ñöôïc nhö vaäy sao?”, noùi roài giô tay phaûi leân khen raèng: “caùc con ta coù naêng löïc lôùn”. Naøy Ma-naïp-baø, do ngöôøi coù oai ñöùc ñöôïc goïi laø cöïc naêng neân doøng hoï ñöôïc goïi laø Thích ca (ñôøi Ñöôøng dòch laø Naêng). Ngöôi coù nghe söï sanh khôûi naøo khaùc khoâng?”, Yeâm moät la töû ñaùp: “toâi nghe doøng hoï Thích ca töø xöa ñeán nay sanh ôû nôi ñaây”, Phaät noùi: “ngaøy xöa vua Cam giaù coù moät noâ tyø teân laø Chöùc kinh, dung maïo ñoan trang ai cuõng yeâu meán. Luùc ñoù coù moät tieân nhôn thuoäc hoï Ma ñaêng giaø, do thöôøng ôû moät choã vôùi noâ tyø ñoù neân caû hai cuøng tö thoâng vaø sanh ñöôïc moät beù trai, vöøa sanh ra ñöùa beù ñoù coù theå noùi: “haõy taém röûa töø chaát baån cho toâi”. Ngöôøi ñöông thôøi goïi quyû laø Ca ny baø daï na, do ñöùa beù naøy vöøa sanh ra lieàn noùi ñöôïc caâu aáy neân moïi ngöôøi cho laø quyû vaø goïi ñöùa beù naøy laø Ca ny baø daï na, töø ñoù ñeán nay coù theâm doøng hoï Ca ny baø daï na. Naøy Ma-naïp-baø, ngöôi coù nghe doøng hoï naøy sanh ra töø vieäc naøy khoâng?”. Luùc ñoù Yeâm moät la töû im laëng, Phaät hoûi ñeán ba laàn cuõng ñeàu im laëng, thaáy Yeâm moät la töû im laêng khoâng traû lôøi thaàn Kim cang caàm chaøy Kim cang phaùt löûa saùng choùi, coù maøu saéc nhö löûa ñöa veà phía Yeâm moät la töû, nghó raèng: “Theá toân hoûi ba laàn maø khoâng chòu ñaùp thì ta seõ ñaäp vôõ ñaàu ra laøm baûy maûnh”. Do oai löïc cuûa Phaät khieán cho Yeâm moät la töû nhìn thaáy thaàn Kim cang, thaáy roài heát söùc kinh sôï lieàn ñaùp: “toâi coù nghe”. Caùc Baø-la- moân kyø cöïu baïch Phaät: “tröôùc ñaây chuùng toâi khoâng tin lôøi Theá toân noùi, baây giôø môùi bieát doøng hoï cuûa Yeâm moät la töû laø do noâ tyø cuûa doøng hoï Thích ca-sanh ra”, Phaät noùi: “caùc vò cuõng khoâng neân khinh cheâ Yeâm moät la töû, vì sao, vì xöa kia tieân nhôn aáy coù thaàn thoâng oai ñöùc lôùn. Do vua Cam giaù coù loãi vôùi tieân nhôn neân tieân nhôn nieäm chuù vaø theà ñoäc ñeå quôû traùch vua. Vua lo sôï neân tay traùi daét con gaùi, tay phaûi caàm bình vaøng ñem ñeán cho tieân nhôn laáy laøm vôï, nhöng tieân nhôn khoâng chòu”. Luùc ñoù Phaät thaáy Yeâm moät la töû im laëng, cuùi ñaàu khoâng coøn oai phong nöõa neân baûo Yeâm moät la töû: “naøy Ma-naïp-baø, neáu moät thanh nieân doøng Saùt- ñeá-lî laáy moät thieáu nöõ doøng Baø-la-moân vaø sanh ñöôïc moät trai, ñöùa beù naøy coù ñöôïc cuøng ngoài, cuøng cuùng teá nöôùc vaø ñoïc saùch ôû trong chuùng Baø-la-moân khoâng?”, ñaùp laø ñöôïc, Phaät laïi hoûi: “ñöùa beù naøy coù ñöôïc

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 8 83

pheùp quaùn ñaûnh cuûa doøng Saùt-ñeá-lî khoâng?", ñaùp: "ñöôïc, vì ñöùa beù naøy laø chaùu ngoaïi cuûa Baø-la-moân vaø laø chaùu noäi cuûa doøng Saùt-ñeá-lî", Phaät laïi hoûi: "neáu moät thanh nieân Baø-la-moân cöôùi thieáu nöõ doøng Saùt-ñeá-lî sanh ñöôïc moät trai, ñöùa beù naøy coù ñöôïc cuøng ngoài, cuøng cuùng teá nöôùc, cuøng ñoïc saùch ôû trong chuùng Baø-la-moân vaø ñöôïc pheùp quaùn ñaûnh cuûa doøng Saùt-ñeá-lî khoâng?, ñaùp: "ñöôïc, vì ñöùa beù naøy laø chaùu noäi cuûa Baø-la-moân vaø laø chaùu ngoaïi cuûa doøng Saùt-ñeá-lî", Phaät laïi hoûi: "neáu thanh nieân doøng Saùt-ñeá-lî phaïm toäi, bò doøng Saùt-ñeá-lî ñuoåi ñi thì ñöùa beù naøy coù ñöôïc cuøng ngoài, cuøng cuùng teá nöôùc vaø ñoïc saùch ôû trong chuùng Baø-la-moân khoâng?", ñaùp laø ñöôïc, laïi hoûi: "coù ñöôïc pheùp quaùn ñaûnh cuûa doøng Saùt-ñeá-lî khoâng?", ñaùp: "ñöôïc, vì ñöùa beù naøy laø ngöôøi thaân", Phaät noùi: "naøy Ma-naïp-baø, neáu thanh nieân Baø-la-moân bò Baø-la-moân ñuoåi ñi thì ñöùa beù naøy coù ñöôïc cuøng ngoài, cuøng cuùng teá nöôùc vaø ñoïc saùch ôû trong chuùng Baø-la-moân khoâng?", ñaùp laø khoâng ñöôïc, laïi hoûi: "coù ñöôïc pheùp quaùn ñaûnh cuûa doøng Saùt-ñeá-lî khoâng?", ñaùp: "khoâng ñöôïc, vì ngöôøi cha bò ñuoåi vaø bò goïi laø Baø-la-moân Chieân ñoà la", Phaät noùi: "Ma-naïp-baø neân bieát, ngöôøi sanh ra trong doøng hoï Saùt-ñeá-lî, ñöôïc doøng hoï coi laø toân quyù; nhöng doøng Baø-la-moân thì khoâng nhö vaäy. Cho neân chuû theá giôùi Ta baø laø Phaïm thieân ñaõ noùi keä: Ngöôøi keá thöøa Saùt lôïi, Toân quyù trong loaøi ngöôøi, Minh haïnh tuùc vieân maõn, Ñöùng ñaàu coõi trôøi ngöôøi. Naøy Ma-naïp-baø, ta nay cuõng noùi keä nhö theá, ngöôi nghó sao neáu Baø-la-moân tònh haïnh cöôùi con gaùi Baø-la-moân sanh ñöôïc moät trai, ñöùa beù naøy coù ñöôïc cuøng ngoài, cuøng cuùng teá nöôùc vaø ñoïc saùch ôû trong chuùng Baø-la-moân khoâng?", ñaùp laø ñöôïc, Phaät noùi: "nhaân vieäc cöôùi gaû maø chaáp nhaän doøng hoï, neáu coù ai chaáp tröôùc vaøo doøng hoï, töï noùi ta laø Ma-naïp-baø thì ngöôøi ñoù khoâng theå ñöôïc Mònh haïnh tuùc voâ thöôïng; neáu xaû boû ngaõ maïn môùi coù theå chöùng ñöôïc". Luùc ñoù Yeâm moät la töû baïch Phaät: "haïng ngöôøi cuoàng say khinh maïn Theá toân nhö con, quaù khöù hieän taïi cho ñeán vò lai ñeàu khoâng coù, cui xin Theá toân noùi thaéng phaùp khieán con ñöôïc chöùng Minh haïnh tuùc", Phaät noùi: "Ma-naïp-baø haõy laéng nghe, Phaät coù ñuû 10 hieäu Nhö lai, Baïc giaø phaïm, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc, Minh haïnh tuùc, Thieän theä, Theá gian giaûi, Voâ thöôïng só, Ñieàu ngöï tröôïng phu, Thieân nhôn sö, Phaät, Theá Toân xuaát hieän ôû theá gian, noùi phaùp yeáu ban ñaàu, khoaûng giöõa vaø sau cuøng ñeàu thieän, vaên nghóa xaûo dieäu, thuaàn nhaát khoâng taïp, ñaày ñuû töôùng phaïm haïnh trong saïch. Ngöôøi naøo nghe ñöôïc

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 8 84

phaùp naøy coù theå sanh loøng tin, do tin neân chuyeân tu hoïc, bieát ñöôïc ñôøi soáng taïi gia laø nôi tích tuï khoå naõo, coøn xuaát gia laø höôùng ñeán choán tòch tónh. Neáu ôû taïi gia thì thöôøng bò phieàn naõo troùi buoäc suoát ñôøi, khoâng theå tu taäp phaïm haïnh, nghó raèng: ta seõ caïo boû raâu toùc, maëc ca-sa vôùi taaâm chaùnh tín, boû nhaø soáng neáp soáng khoâng nhaø, giöõ tònh giôùi ñaày ñuû phaùp

haïnh. Neáu coù phaïm toäi nhoû cuõng sanh lo sôï, taát caû phaãm thieän thoï roài tu hoïc, boû saùt sanh, döùt dao gaäy, sanh taâm töø bi ñoái vôùi caùc höõu tình, cho ñeán ruoài muoãi kieán cuõng khoâng sanh taâm saùt haïi" . Nhö trong phaåm Giôùi uaån kinh Tröôøng A caáp ma noùi veà Baø-la-moân Am baø sa. Sau ñoù Phaät ñeán tuï laïc Dieäp noùi kinh Töù Phaät toøa cho boán chuùng, keá ñeán tuï laïc Nhaät xuaát noùi phaùp cho hai chò em Hieàn hyû vaø Minh nguyeät. Phaät laïi töø nöôùc Kieàu-taùt-la du haønh trong nhaân gian ñeán thaønh Thaát-la-phieät, tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc ñeán choã Phaät ñaûnh leã ngoài moät beân nghe Phaät noùi phaùp, Theá toân tuøy thuaän noùi phaùp chæ daïy cho tröôûng giaû ñöôïc lôïi hæ roài lieàn im laëng. Tröôûng giaû chaép tay baïch Phaät: "cuùi xin Theá toân vaø caùc Bí-soâ ngaøy mai thoï con thænh thöïc", Phaät im laëng nhaän lôøi, tröôûng giaû lieàn trôû veà lo lieäu moïi thöù ñeå cuùng döôøng, saùng hoâm sau sai söù ñeán thænh Phaät... Phaät thoï thöïc roài noùi phaùp cho tröôûng giaû ñöôïc lôïi hæ roài ra veà. Sau ñoù caùc Baø-la-moân, cö só laàn löôït thænh Phaät vaø Thaùnh chuùng thoï thöïc, khi caùc Bí-soâ thoï thöïc chöa kòp aên ñaõ cho ngöôøi ngheøo ñeán xin tröôùc, khieán caùc thí chuû cheâ traùch, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "neân aên xong roài môùi ñem thöùc aên dö cho ngöôøi ngheøo ñeán xin". Luùc ñoù coù hai ñoàng töû ñeán xin, moät thuoäc doøng Baø-la-moân, hai thuoäc doøng Saùt-ñeá-lî; ñoàng töû doøng Baø-la-moân khoâng bieát giôø, Taêng chöa aên ñaõ ñeán xin tröôùc neân khoâng ñöôïc thöùc aên; ñoàng töû doøng Saùt- ñeá-lî ñôïi Taêng aên xong môùi ñeán xin neân ñöôïc nhieàu thöùc aên. Do nhaân duyeân naøy, ñoàng töû doøng Baø-la-moân noåi giaän theà ñoäc: "neáu coù quyeàn löïc, toâi seõ chaët ñaàu caùc ñeä töû cuûa Thích ca vaát boû treân maët ñaát"; ñoàng töû doøng Saùt-ñeá-lî phaùt nguyeän: "neáu coù quyeàn löïc, haèng ngaøy toâi seõ cuùng döôøng cho Phaät vaø caùc Bí-soâ thöùc aên ñuû saùu muøi vò". Sau ñoù caû hai ñeán nguû beân goác caây, boãng coù chieác xe ngöïa phoùng qua caùn ñöùt ñaàu ñoàng töû Baø-la-moân, do vieäc naøy Phaät noùi keä: "YÙ thöôøng daãn ñaàu, Trong vieäc taïo nghieäp. Taâm maø töùc giaän, Mau thoï quaû baùo, Khoå ñeán böùc thaân, Xe caùn ñöùt ñaàu".

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 8 85

A-nan-ñaø hoûi Phaät keä naøy coù nghóa gì, Phaät noùi: "thaày coù thaáy ñoàng töû doøng Baø-la-moân sanh taâm baát thieän ñoái vôùi Bí-soâ taêng, phaùt lôøi theà ñoäc neân bò xe caùn cheát. Ta vì vieäc naøy neân noùi keä treân". Luùc ñoù trong thaønh Thaát-la-phieät coù moät tröôûng giaû qua ñôøi, khoâng coù con keá thöøa, caùc Baø-la-moân cö só ñang baøn baïc vieäc naøy thì chôït thaáy ñoàng töû doøng Saùt-ñeá-lî naèm beân goác caây, maët trôøi ñaõ nghieâng veà Taây nhöng boùng caây vaãn che maùt cho ñoàng töû. Cho laø ñieàm laï neân moïi ngöôøi daãn veà cho keá thöøa gia taøi cuûa tröôûng giaû. Luùc ñoù ñoàng töû suy nghó: "ñaây laø nhôø oai löïc cuûa Phaät phaùp taêng, ta neân thænh Phaät vaø caùc Bí-soâ cuùng döôøng", nghó roài lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã ngoài moät beân nghe Phaät noùi phaùp, Theá toân tuøy thuaän noùi phaùp chæ daïy cho ñoàng töû ñöôïc lôïi hæ roài im laëng. Ñoàng töû chaép tay baïch Phaät: "cuùi xin Theá toân vaø caùc Bí-soâ ngaøy mai thoï

con thænh thöïc", Phaät im laëng nhaän lôøi... Phaät thoï thöïc roài xöùng cô noùi phaùp khieán cho ñoàng töû ngay nôi toøa ngoài chöùng quaû Döï löu... ñoàng töû xin quy y Tam baûo cho ñeán troïn ñôøi khoâng thoái chuyeån, ñaûnh leã Phaät roài ra veà. Phaät sau khi veà ñeán truù xöù lieàn noùi keä: "YÙ thöôøng daãn ñaàu, Trong vieäc taïo nghieäp, Taâm yù thanh tònh, Lieàn höôûng quaû laønh". A-nan-ñaø hoûi Phaät yù nghóa cuûa baøi keä, Phaät noùi: "thaày coù thaáy ñoàng töû doøng Saùt-ñeá-lî do phaùt loøng tin Phaät vaø Thaùnh chuùng neân ñöôïc caùc Baø-la-moân daãn veà cho keá thöøa gia taøi cuûa tröôûng giaû, do vieäc naøy neân ta noùi keä treân". Sau ñoù Phaät ñeán tuï laïc Baø la la noùi kinh Töù Phaät toøa, ñeán tuï laïc Thaéng thoå laïi noùi kinh Töù Phaät toøa, keá ñeán tuï laïc Sö töû cuõng noùi kinh Töù Phaät toøa, ñeán tuï laïc Taân cuõng noùi kinh Töù Phaät toøa, vaøo trong thaønh cuõng noùi kinh Töù Phaät toøa. Luùc ñoù trong thaønh Vöông xaù coù hai phaïm chí teân laø Vi toøa vaø Cao toøa ôû beân ao Ma-kieät-ñaø, ban ñeâm aên heát soá caù ñaõ caâu ñöôïc, saùng hoâm sau ngoài treân gheá cao tuïng keä: "Thöïc haønh chaùnh phaùp, Ñoù laø Bí-soâ, Xaû boû moïi vieäc, Ñoù laø ñöôøng thieàn". Do quaùn bieát ñaõ ñeán luùc ñieàu phuïc ñöôïc hai phaïm chí naøy neân Phaät ñi ñeán choã hoï noùi keä: "Ngöôi neân chöùng ngoä, Nhö ñaõ noùi keä, Beân ngoaøi tôï thieän,

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 8 86

Trong taâm baát tònh, Laëng leõ ñieàu phuïc, Chôù haïi chuùng sanh, Lìa caùc vieäc aùc, Ñoù laø ñöôøng thieàn. Neáu thaân mieäng yù, Khoâng laøm vieäc aùc, Ñieàu phuïc chính mình, Ñoù laø ñöôøng thieàn". Hai phaïm chí nghe keä roài suy nghó: "Kieàu-ñaùp-ma ñaõ bieát ñöôïc taâm ta", nghó roài lieàn sanh cung kính, Phaät quaùn caên taùnh xöùng cô noùi boán ñeá lyù khieán cho hai phaïm chí nghe phaùp roài lieàn chöùng quaû Döï löu. Sau ñoù do caùc Bí-soâ thaáy hai phaïm chí ngoài treân gheá cao nghe phaùp maø ñöôïc chöùng quaû neân baét chöôùc, coù moät Bí-soâ ngoài treân gheá cao ôû tröôùc Phaät nghe phaùp, ñaùng leõ nghe phaùp xong ñöôïc chöùng quaû nhöng Bí-soâ naøy laïi khoâng ñöôïc, Phaät quaùn bieát laø do ngoài treân gheá cao nghe phaùp vôùi taâm khoâng kính troïng neân cheá hoïc xöù khoâng cho caùc Bí-soâ laøm nhö theá nöõa. Sau ñoù Phaät rôøi khoûi thaønh Vöông xaù ñeán tuï laïc Ña caên thoï vaøo trong laøng khaát thöïc, luùc ñoù coù moät ngöôøi nöõ ôû thaønh Kieáp-tyû-la theo choàng ñeán ôû trong laøng naøy, thaáy Phaät coù 32 töôùng toát, 80 veû ñeïp trang nghieâm thaân, aùnh saùng bao quanh treân ñaûnh roäng moät taàm saùng rôõ nhö traêm ngaøn maët trôøi, lieàn suy nghó: "Theá toân ñaõ boû ngoâi vò Luaân vöông xuaát gia tu ñaïo, khaát thöïc ñeå soáng, neáu Phaät ñeán choã ta, ta seõ cuùng döôøng boät gaïo rang", Phaät quaùn bieát yù nghó cuûa ngöôøi nöõ naøy neân ñi ñeán choã ngöôøi nöõ noùi raèng: "haõy boû thöùc aên ñaày baùt cho ta", thaáy Phaät bieát ñöôïc yù nghó cuûa mình, ngöôøi nöõ caøng theâm cung kính lieàn daâng ñaày baùt boät gaïo rang. Luùc ñoù Phaät lieàn móm cöôøi, thöôøng phaùp cuûa Phaät laø khi Phaät móm cöôøi, töø trong mieäng phoùng ra haøo quang naêm saéc chieáu xuoáng hay chieáu leân, neáu chieáu xuoáng thì chieáu ñeán nguïc Voâ giaùn vaø caùc nguïc khaùc khieán cho chuùng sanh trong ñaây ñang bò ñoát

noùng lieàn ñöôïc maùt meû, ñang bò laïnh coùng lieàn ñöôïc aám aùp. Hoï caûm thaáy an laïc lieàn suy nghó: “ta vaø moïi ngöôøi töø caûnh khoå ñòa nguïc cheát ñi, ñöôïc sanh vaøo coõi khaùc chaêng?”. Theá Toân sau khi laøm cho caùc höõu tình kia sanh tín taâm lieàn hieän nhieàu töôùng khaùc nöõa, thaáy nhöõng töôùng naøy hoï lieàn suy nghó: “chuùng ta khoâng phaûi cheát ôû ñaây sanh veà coõi kia, maø laø do söùc oai thaàn cuûa Ñaïi Thaùnh ñaõ khieán thaân taâm chuùng ta hieän ñöôïc an laïc”. Ñaõ sanh tín kính thì coù theå dieät caùc khoå, ôû coõi nhôn thieân ñöôïc thoï thaân

thaéng dieäu, thaønh chôn phaùp khí thaáy ñöôïc lyù chôn ñeá. Neáu haøo quang chieáu leân thì ñeán coõi trôøi Saéc cöùu caùnh, trong haøo quang dieãn noùi caùc phaùp khoå, khoâng, voâ thöôøng, voâ ngaõ… vaø noùi keä: “Ngöôøi phaûi nghe Phaät daïy Doác caàu ñaïo xuaát ly Phaù ñöôïc quaân sanh töû Nhö voi phaù nhaø tranh. ÔÛ trong phaùp luaät Phaät Duõng tieán thöôøng tu hoïc Xa lìa ñöôøng sanh töû Bôø meù khoå khoâng coøn”. Haøo quang naøy sau khi chieáu khaép ba ngaøn Ñaïi thieân theá giôùi lieàn trôû veà choã Phaät, neáu Theá Toân noùi vieäc quaù khöù thì haøo quang trôû vaøo phía sau löng, neáu noùi vieäc vò lai thì haøo quang trôû vaøo phía tröôùc ngöïc, neáu noùi vieäc ñòa nguïc thì haøo quang trôû vaøo phía döôùi chaân, neáu noùi vieäc baøng sanh thì haøo quang trôû vaøo phía goùt chaân, neáu noùi vieäc ngaï quyû thì haøo quang trôû vaøo phía ngoùn chaân, neáu noùi vieäc loaøi ngöôøi thì haøo quang trôû vaøo ñaàu goái, neáu vieäc cuûa Löïc luaân vöông thì haøo quang trôû vaøo loøng baøn tay traùi, neáu noùi vieäc cuûa Chuyeån luaân vöông thì haøo quang trôû vaøo loøng baøn tay phaûi, neáu noùi vieäc coõi trôøi thì haøo quang trôû vaøo roán, neáu noùi vieäc cuûa Thanh vaên thì haøo quang trôû vaøo mieäng, neáu noùi vieäc cuûa Ñoäc giaùc thì haøo quang trôû vaøo phía giöõa hai chaân maøy, neáu noùi vieäc cuûa ñaïo quaû Chaùnh ñaúng chaùnh giaùc thì haøo quang trôû vaøo phía treân ñaûnh ñaàu. Luùc ñoù aùnh saùng nhieãu quanh Phaät ba voøng roài vaøo giöõa hai chaân maøy, A-nan-ñaø baïch Phaät: “Theá toân, Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc móm cöôøi khoâng phaûi laø khoâng coù nhaân duyeân”, lieàn noùi keä thænh Phaät… cho ñeán caâu Phaät baûo A-nan-ñaø: “ñuùng vaäy, Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc móm cöôøi khoâng phaûi laø khoâng coù nhaân duyeân. Thaày coù thaáy ngöôøi nöõ Baø-la-moân vöøa cuùng döôøng boät gaïo rang cho ta vôùi taâm tín kính khoâng?”, ñaùp laø thaáy, Phaät noùi: “do caên laønh naøy, töø ñaây veà sau suoát 13 kieáp, ngöôøi nöõ naøy seõ khoâng ñoïa trong ba ñöôøng aùc, chæ luaân hoài thoï sanh trong coõi trôøi ngöôøi, thaân sau cuøng seõ chöùng quaû Ñoäc giaùc hieäu laø thieän nguyeän”. Tin naøy khoâng maáy choác lan truyeàn khaép nôi, choàng cuûa ngöôøi nöõ kia ñang ñi vaøo trong röøng haùi traùi caây vaø ñoán cuûi, nghe ñöôïc tin naøy lieàn noåi giaän ñi ñeán choã Phaät hoûi: “oâng ñaõ ñeán nhaø toâi ñöôïc vôï toâi boá thí gaïo rang, oâng lieàn thoï kyù ñôøi vò lai seõ thaønh Phaät Bích chi phaûi khoâng?”, Phaät noùi phaûi, ngöôøi choàng noùi: “Kieàu-ñaùp-ma, oâng boû ngoâi Luaân vöông xuaát gia maø coøn noùi doái ñeå ñöôïc cuùng boät gaïo

rang. Ai seõ tin theo oâng boá thí moät haït gioáng nhoû maø laïi ñöôïc quaû baùo lôùn nhö theá", Phaät noùi: "Baø-la-moân, do nhaân duyeân naøy ta hoûi, oâng neân tuøy yù ñaùp. YÙ oâng nghó sao, oâng coù thaáy phaùp hy höõu naøo khoâng?", ñaùp: "Kieàu-ñaùp-ma, khoâng caàn phaùp hy höõu naøo khaùc, ngay trong tuï laïc Ña caên thoï naøy toâi ñaõ thaáy vieäc hy höõu. ÔÛ phía ñoâng laøng naøy coù caây Noa cuø ñaø cao lôùn sum sueâ, döôùi goác caây thöôøng coù 500 chieác xe ñaäu maø khoâng trôû ngaïi nhau, do vieäc naøy neân laáy teân caây ñaët teân ngoâi laøng", Phaät noùi: "haït cuûa Ña caên thoï ñoù bao lôùn, coù lôùn baèng bôø ruoäng hay haøng raøo daäu, truïc baùnh xe, caùi ky hoaëc baèng traùi Taàn loa... hay khoâng?", ñaùp: "khoâng, chæ baèng moät phaàn tö cuûa haït caûi", Phaät noùi: "Baø-la-moân, ai seõ tin ñieàu oâng noùi laø töø moät haït gioáng nhoû nhö theá maø coù theå sanh ra caây ñaïi thoï cao lôùn nhö theá", ñaùp: "maëc cho oâng coù tin hay khoâng, chính maét toâi ñaõ thaáy, vaû laïi ñaát ñai vuøng naøy khoâng caèn coãi maø raát phì nhieâu, haït gioáng tuy khoâng lôùn nhöng ñöôïc gieo ñuùng caùch, möa gioù thuaän thôøi neân caây phaùt trieån to lôùn nhö theá". Phaät do nhaân duyeân naøy noùi keä: "Nhö ruoäng vaø haït gioáng, OÂng ñaõ chính maét thaáy. Ñoái vôùi nghieäp quaû baùo, Nhö lai ñích thaân chöùng. Nhö ñieàu oâng ñaõ thaáy, Haït nhoû thaønh caây lôùn. Cuõng vaäy, ta ñaõ thaáy, Nhaân nhoû thaønh quaû lôùn". Noùi keä roài, Phaät ñöa löôõi daøi roäng ra ñeán mí toùc roài hoûi Baø-la- moân: "yù oâng nghó sao, ngöôøi coù theå ñöa löôõi daøi roäng ra ñeán mí toùc, ôû treân traêm ngaøn ngoâi vò luaân vöông maø noùi doái hay chaêng?", lieàn ñaùp laø khoâng, Phaät lieàn noùi keä: "Baûn thaân ta chöa töøng noùi doái, Töôùng löôõi roäng daøi do thaønh Phaät. Hoâm nay oâng phaûi noùi nhö vaày : Nhôø gaëp Nhö lai ñöôïc giaùc ngoä". Nghe keä roài Baø-la-moân lieàn sanh kính ngöôõng, Phaät quaùn bieát yù ngaïo tuøy mieân xöùng cô noùi phaùp khieán cho Baø-la-moân naøy ñöôïc chöùng quaû Döï löu vaø xin quy y Tam baûo, thoï trì naêm hoïc xöù, ñaûnh leã Phaät roài ra veà. Sau ñoù Phaät ñeán tuï laïc Truøng-tyø-la, nhö trong Taïp A caáp ma coù noùi roõ kinh naøy. Keá Phaät ñeán tuï laïc bieân ñòa, nôi ñaây coù caäu cuûa Ñaïi Muïc-kieàn-lieân xuaát gia hoïc ñaïo vôùi Tieân nhôn, Phaät quaùn bieát chæ coù

Ñaïi Muïc-kieàn-lieân môùi ñieàu phuïc ñöôïc oâng aáy neân baûo Muïc lieân ñeán ñoù ñieàu phuïc. Ñeán nôi, vò Tieân nhôn baûo muïc lieân: "haõy döøng laïi, chôù vaøo, ñaây laø choã tu ñaïo cuûa Baø-la-moân", ñaùp: "toâi cuõng laø Baø-la-moân", Tieân nhôn noùi keä: "Treân thaân khoâng phaïm tuyeán, Khoâng mang ñoà cuùng teá, Ñaàu troïc, chaúng thôø löûa, Voïng noùi Baø-la-moân". Muïc lieân noùi keä ñaùp: "Hoå theïn laø phaïm tuyeán, Chaùnh hueä, ñoà cuùng teá, Thöôøng mang nöôùc tònh giôùi, Thanh tònh laø quaân trì, Noùi thaät laø ñoát löûa. Trong taâm thöôøng töch ñònh, Yeân tu haïnh ñieàu phuïc, Ñaáy chính laø thôø löûa". Tieân nhôn noùi: "duø

cho nhö vaäy cuõng khoâng ñeå Sa moân caïo toùc vaøo choã ôû cuûa toâi". Luùc ñoù Ñaïi Muïc-kieàn-lieân lieàn duøng thaàn löïc hoùa sanh traän möa lôùn roài ñeán ngoài beân goác caây caïnh caùi ao, thò giaû cuûa Long vöông Nan-ñaø vaø OÂ-ba-nan-ñaø soáng trong ao naøy suy nghó: "Thaùnh giaû Muïc lieân ñöôïc hai long vöông kính troïng, ta neân ñeán cuùng döôøng", nghó roài lieàn ra khoûi Long cung, ñeán choã Muïc lieân ñang ngoài quaán quanh toân giaû baûy voøng roài duøng ñaàu che treân ñaàu toân giaû. Thöôøng phaùp cuûa Tieân nhôn laø neáu thaáy chuùng sanh bò khoå böùc thaân maø khoâng khôûi yù cöùu giuùp thì thoái thaát ñaïo tieân, luùc ñoù tieân nhôn suy nghó: "ngöôøi xuaát gia aáy gaëp möa lôùn bò khoå böùc thaân, neáu ta khoâng giuùp seõ thoái thaát ñaïo tieân", nghó roài lieàn ñeán choã Muïc lieân baûo vaøo trong am ngoài, Muïc lieân noùi: "ñaïi tieân ñaõ maát ñaïo tieân". Luùc ñoù tieân nhôn boãng nhaän ra ngöôøi xuaát gia naøy chính laø chaùu cuûa mình, lieàn hoûi: "Thaùnh giaû laø Muïc lieân phaûi khoâng?", ñaùp: "moïi ngöôøi goïi laø Muïc lieân". Luùc ñoù Muïc lieân daãn Tieân nhôn ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài baïch Phaät raèng: "Theá toân, ñaây laø caäu cuûa con ñaõ xuaát gia theo ñaïo tieân, cuùi xin Theá toân thöông xoùt cöùu hoä", Phaät quaùn bieát yù ngaïo tuøy mieân xöùng cô noùi phaùp khieán cho Tieân nhôn naøy sau khi nghe phaùp xong lieàn chöùng quaû Baát hoaøn, Tieân nhôn chaép tay baïch Phaät: "con nguyeän ñöôïc ôû trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi naøy xuaát gia thoï vieân cuï, thaønh taùnh Bí-soâ ôû choã Theá toân tu taäp phaïm haïnh". Phaät noùi: "thieän lai Bí-soâ", Phaät vöøa noùi xong raâu toùc lieàn töï ruïng, Taêng-giaø-

leâ maëc treân thaân, oai nghi thaønh töïu. Sau khi Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñi roài, thò giaû roàng coøn ôû ñoù hoùa laøm tieân nhôn ôû trong am, luùc ñoù trong laøng bò haïn haùn, daân chuùng keùo ñeán choã hoùa tieân nhôn yeâu caàu cöùu giuùp, hoùa tieân nhôn baûo daân chuùng haõy ñeán ñaây soáng seõ thoaùt naïn, daân chuùng nghe theo lôøi ñeán ôû. Do thò giaû roàng laøm loïng che cho toân giaû Muïc lieân neân daân trong laøng ñaët teân laøng laø Loïng roàng, sau ñoù coù moät thieän nam tín taâm ngay nôi ñoù xaây leân moät ngoâi chuøa. Sau ñoù Phaät ñi ñeán thaønh Ma ñoâ löôïng, nhö trong Töông öng truï coù noùi roõ. Keá Phaät töø thaønh Caâu loã du haønh ñeán tuï laïc Ñaïi thöông vaø noùi kinh Hoä quoác ôû ñoù.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.